

Huvudman

KLARA Gymnasium Kunskap AB
BOX 213
101 24 Stockholm

Beslut

Datum 2025-12-17
Dnr SI 2025:6472
Sida **1 (8)**

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskola Klara Teoretiska Gymnasium Västerås, Västerås

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Klara Teoretiska Gymnasium Västerås i Västerås.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Klara Teoretiska Gymnasium Västerås följer gällande bestämmelser om extra anpassningar, särskilt stöd, frånvaro och rätten att gå om en kurs.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 21–22 oktober 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram, utdrag ur betygskatalog, frånvarostatistik och ett urval av frånvaroutredningar. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap 7§ skollagen).

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentstudier samt intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och rektorn framgår att det finns flera elever på gymnasieskolan vars frånvaro påverkar elevernas kunskapsresultat negativt. Rektor berättar i intervjun gymnasieskolan arbetar med främjande insatser för att öka elevernas närvaro på skolan. Ett återkommande mönster är att frånvaron ökar bland eleverna när de fyllt 18 år och att det inom vissa elevgrupper finns en kultur i gruppen med hög frånvaro.

Lärarna uppger i en intervju att om en omyndig elev utan giltigt skäl är frånvarande från en lektion får elevens vårdnadshavare samma dag en notis från ett digitalt system om att eleven har varit frånvarande. Vid 2–4 ogiltiga frånvarotillfällen ringer mentor hem till elevens vårdnadshavare. Vidare uppger lärarna att om en elev har en frånvaro på fyra timmar oanmält under en fyra veckors period, har mentorerna ett samtal med eleven på mentorstiden om vad som är anledningen till frånvaron. Förbättras inte närvaron efter det får eleven en varning om att gymnasieskolan i nästa steg kommer rapportera frånvaron till CSN. I nästa steg dras CSN in för eleven och då skapas ett frånvaroärende för eleven.

Huvudmannen har till Skolinspektionen redovisat att 51 frånvaro-utredningar har genomförts på skolan från läsårsstart augusti 2024 till och med september 2025. Lärarna uppger i intervjuer att det är mentorerna som ansvarar för att inleda och genomföra frånvaroutredningar. Representanter för elevhälsan uppger i intervjun att kuratorn ansvarar för att hålla koll på frånvarostatistiken och tillse att frånvaroutredningar kommer till stånd för alla elever som har upprepade eller längre frånvaro.

Lärarna och elevhälsans representanter uppger i intervjuer att det i samband med frånvaroutredningar också görs en bedömning om förutsättningarna för att starta en utredning om behov av särskilt stöd. Elevhälsans representanter säger att om det i frånvaroutredningen framkommer att en elev kan vara i behov av särskilt stöd, så kopplas specialpedagogen in.

Skolinspektionen har genomfört en närmare granskning av vilka åtgärder gymnasieskolan vidtagit för 8 elever med en frånvaro på 20–60 procents frånvaro under vårterminen 2025. Utifrån intervjuer med lärare och representanter för elevhälsa framgår det att frånvaroutredningar eller utredningar om behov av särskilt stöd har genomförts för de elever som har en upprepade eller längre frånvaro.

Skolinspektionen har även granskat ett urval frånvaroutredningar. Av frånvaroutredningarna framgår att de görs i samråd med elever och

vårdnadshavare om eleven är omyndig och innehåller en kartläggning av orsakerna till frånvaron, hur elevens kunskapsutveckling ser ut och vilka åtgärder som ska vidtas för att öka elevens närvaro. Likaså framgår det om det är aktuellt med en utredning om elevs behov av särskilt stöd.

Av frånvaroutredningarna framgår inte om elevernas frånvaro har rapporterats till CSN. Rektorn uppger vid intervjun att frånvaron hade rapporterats till CSN för samtliga elever. Huvudmannen uppger i sina synpunkter på tjänsteanteckningen förtydligat att rutinen är ändrad och att det i nya frånvaroutredningar framgår det om frånvaron har rapporterats till CSN.

Av frånvaroutredningarna framgår inte heller om hemkommunen informerats om frånvaron. Rektor uppger i intervjun att gymnasieskolan kontinuerligt skickar information om olovlig frånvaro till kranskommuner, då dessa kommuner är aktiva och begär in uppgifter om oroande frånvaro för hemkommunens elever som går på gymnasieskolan. Rektor uppger i intervjun att gymnasieskolan inte alltid rapporterar olovlig frånvaro till elever som har Västerås stad som hemkommun, då den kommunen inte är lika aktiv i att kräva in den uppgiften. Vidare tillägger rektor att det är en brist som är behöver åtgärdas. Huvudmannen uppger i sina synpunkter på tjänsteanteckningen att bristen är åtgärdad. Rektor har varit i kontakt med Västerås kommun och gymnasieskolan har tagit fram en ny rutin för anmälan av elever med betydande frånvaro till Västerås kommun.

Rättslig reglering

En elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Om en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (15 kap. 16 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat följande. Rektor har en skyldighet att skyndsamt utreda upprepad eller längre frånvaro. Tillfällen då en frånvaroutredning kan anses vara obehövlig är t.ex. vid redan beviljad ledighet eller om rektorn redan har kännedom om att eleven har återkommande behov av vårdbesök. Fokus i frånvaroutredningen bör enligt förarbetena till skollagen vara på att i samråd med elev, och i

förekommande fall med vårdnadshavare, sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. På så sätt kan arbetet med att tidigt fånga upp elever som löper risk att avbryta studier eller som mår dåligt stärkas. I detta arbete är det viktigt att samråd sker med elevhälsan. Det är också viktigt att skolan dokumenterar arbetet med att åtgärda frånvaro och att det finns goda rutiner för uppföljning av frånvaron, t.ex. så att elever inte kan vara frånvarande utan att det framgår av skolans frånvarorapportering. (prop. 2017/18:183 s. 75 ff.)

När en elev börjar eller slutar vid en gymnasieskola med en annan huvudman än hemkommunen, ska huvudmannen snarast meddela detta till hemkommunen.

Detsamma gäller om en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning. Denna skyldighet påverkar inte huvudmannens ansvar för att ge stöd eller särskilt stöd till elever. (15 kap. 15 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Lärare och rektorn uppger vid intervjuer att det finns elever många elever på skolan som är i behov av extra anpassningar. Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger vid intervjuer att elever som befaras inte kommer uppfylla betygskriterierna ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Extra anpassningar utformas både på grupp- och individnivå. Vanligt förekommande extra anpassningar som ges till elever på skolan är exempelvis att hjälpa eleven med att skapa en planering och struktur över sina studier, läsanvisningar, checklistor, tillgång till inläsningstjänst och mer tid på prov. På grund av tids- och lokalbrist säger lärarna att det kan vara svårare att ge individuellt anpassade extra anpassningar till elever. Lärarna kan dock inte vid intervjuer namnge någon elev som de för närvarande inte kan ge individuella extra anpassningar till. Lärare, representanter för elevhälsan och rektor berättar att de återkommande utvärderar de extra anpassningar och justerar efter behov.

Anmälan och utredning om behov av särskilt stöd

Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger vid intervjuer att skolan har en rutin för hur eleverna ska anmälas om skolpersonal befarar att eleven inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas trots att eleven getts extra anpassningar. Anmälan kan ske olika sätt, antingen via olika mötesforum eller med direktkontakt med elevhälsan eller rektorn. Därefter ges lärare på olika sätt återkoppling av representanter för elevhälsan om att anmälan är mottagen och sedermera om resultatet av utredningen av elevens behov av särskilt stöd. Lärarna uppger vid intervjuer att de anmäler de elever som inte befaras uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas eller uppvisar andra svårigheter, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar till rektorn.

Rektorn uppger i intervjun att hon säkerställer att alla elever som kan ha behov av utredning om särskilt stöd anmäls genom att granska elevernas kunskapsresultat i ett system som varnar om en elev riskerar att inte få ett godkänt betyg i en kurs eller ett ämne. Rektorn och elevhälsan kan via systemet tidigt uppmärksamma när elever inte når eller befaras inte nå betygskriterierna. Elevernas kunskapsresultat sammanställs tre gånger per termin.

Specialpedagogen uppger vid intervjun att sedan specialpedagogen började sin anställning vid skolan i augusti 2025 så har specialpedagogen gått igenom kunskapsresultaten för alla elever på gymnasieskolan. Anmäler inte läraren själv en elev som befaras inte uppfylla betygskriterierna i en kurs, kan elevhälsan på så vis ändå säkerställa att ingen elev som borde ha anmälts missas. Det finns elevexempel där elevhälsan anmält en elev för utredning.

Lärarna uppger vid intervjuer ett antal namngivna elever som de anmält till rektorn eftersom lärarna befarar att eleverna, trots att de getts stöd i form av extra anpassningar inte kommer att uppfylla betygskriterierna i vissa kurser. Representanter för elevhälsan bekräftar vid intervjun att en anmälan har inkommit för samtliga namngivna elever och att en utredning av behov av särskilt stöd har startats för samtliga anmälda elever.

Representanter för elevhälsan uppger vid intervjun att det finns en elev på skolan som uppmärksammades av elevhälsan för sina svårigheter i klassrummet redan våren 2025. Det fattades utifrån det beslut om att genomföra en utredning av behov av särskilt stöd för eleven. Vid tidpunkten för Skolinspektionens skolbesök vid skolan ännu inte startats någon utredning om behov av särskilt stöd för eleven. Rektorn uppger i intervjun att det kommer startas en utredning om behov av särskilt stöd för eleven och beslut om åtgärdsprogram bör vara klart innan 1 november. Rektorn inkommer den 21 november 2025 med en komplettering att en

utredning om behov av särskilt stöd är startad för eleven och att utredningen i princip är klar.

Representanter för elevhälsan uppger vid intervjun att utredningar om en elevs behov av särskilt stöd alltid görs i samråd med elevhälsan.

Specialpedagogen som ansvarar för att genomföra utredningar om behov av särskilt stöd uppger i intervjun att elever och vårdnadshavare i det fall då eleven är omyndig alltid involveras i utredningen.

Beslut om åtgärdsprogram

Specialpedagogen uppger i intervjun att rektor alltid fattar beslut efter avslutad utredning om ett åtgärdsprogram ska upprättas eller inte.

Av intervjuer och granskade åtgärdsprogram framgår att det i dagsläget finns sju elever på skolan som har ett utarbetat åtgärdsprogram.

Åtgärdsprogrammen innehåller en beskrivning av elevernas behov av särskilt stöd och hur behovet av stöd ska tillgodoses. Av åtgärdsprogrammen framgår även när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Granskade åtgärdsprogram gäller myndiga elever och dessa har medverkat i utformningen av åtgärdsprogrammet. Tillika finns information om överklagansmöjligheter.

Rätten att gå om en kurs

Rektorn uppger i intervjun att vid skolstart och terminsstart får eleverna information om rätten att gå om kurser. Information kan också ges enskilt. Gymnasieskolan har organiserat omläsningskurser specifikt för elever som har fått F i matematik 1B.

Lärare, elever och rektorn uppger i intervjuer att det är möjligt för en elev att gå om en kurs som eleven fått F i om det fungerar schemasmässigt för eleven. Rektorn fattar beslut om en elev får gå om en kurs eller inte.

Rektorn uppger vidare i intervjun att för att det ska vara möjligt för en elev att få gå om en kurs behöver eleven meddela att hen önskar göra det innan en ny termin startat och elevens schema för den nya terminen är satt. Enligt rektorn har vissa elever fått erbjudande om att läsa om en kurs på stödtiden, men alla elever vill inte det och tackar nej till det erbjudandet. Rektor säger att det bästa är dock om eleven kan läsa om kurser med en grupp och då får de ibland vänta till nästa läsår.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att de uppfylla betygskriterier som minst ska uppfyllas,

ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap 5§ skollagen)

Om det inom ramen för undervisningen, genom resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap 7§ skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap 9§ skollagen).

Eleven och elevens vårdnadshavare underrättas om det fullständiga innehållet i beslutet och hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd. (3 kap. 9 §, 28 kap. 16 §, 28 kap. 16 §, 29 kap. 10 § skollagen, 33 § förvaltningslagen)

Om en elev inte har fått lägst betyget E på en kurs, har eleven rätt att gå om kursen en gång. Har eleven slutfört kursen två gånger och inte fått lägst betyget E får eleven gå om kursen ytterligare en gång, om det finns särskilda skäl. En elev som inte har fått betyget E på gymnasiearbetet har rätt att göra om arbetet en gång. Om en elev har fått betyget F på en stor andel av kurserna under ett läsår får eleven, om det finns särskilda skäl, gå om också sådana kurser som eleven fått lägst betyget E på under läsåret. (9 kap. 1 § gymnasieförordningen enligt lydelse i SFS 2022:1617 samt övergångsbestämmelsepunkt 3 i SFS 2023:654)

För utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 gäller följande i stället. Om en elev inte har fått godkänt betyg i ett ämne på en viss nivå, har eleven rätt att läsa den aktuella nivån på nytt en gång. Har eleven slutfört samma

nivå i ett ämne två gånger och inte fått ett godkänt betyg får eleven läsa nivån på nytt ytterligare en gång, om det finns särskilda skäl. En elev som inte har fått betyget E på gymnasiearbetet har rätt att göra om arbetet en gång. (9 kap. 1 § gymnasieförordningen SFS 2023:654)

Rektorn fattar beslut enligt 5 kap. 1 § efter det att eleven och berörda lärare har fått yttra sig. Om eleven inte har fyllt 18 år ska även elevens vårdnadshavare yttra sig. (9 kap. 5 § gymnasieförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Anna Bergqvist

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Bergqvist

X Elin Jägervall Tornebjär

Föredragande

Signerat av: Elin Jägervall Tornebjär

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Maria Klasson medverkat.